

3.1.2018

STM/3900/2017
STM116:00/2017

TASA-ARVOLAIN OSITTAISTA UUDISTAMISTA VALMISTELEVA TYÖRYHMÄ

Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut työryhmän valmistelemaan tasa-arvolain osittaista uudistamista.

Toimikausi

15.1. - 30.4.2018

Tausta

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa (609/1986, tasa-arvolaki) säädetään sukupuolten tasa-arvon edistämisestä, sukupuoleen perustuvan syrjinnän kielloista sekä näiden valvonnasta ja oikeussuojakeinoista. Yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) säädetään puolestaan yhdenvertaisuuden edistämisestä, muusta kuin sukupuoleen perustuvasta syrjinnästä sekä näiden valvonnasta ja oikeussuojakeinoista.

Vuonna 2015 voimaan tulleen yhdenvertaisuuslain säätämisen taustalla oli eduskunnan kannanotto, jossa edellytettiin hallituksen valmistelevan esityksen sellaiseksi yhdenvertaisuuslainsäädännöksi, jossa lähtökohtana on suomalainen perusoikeusjärjestelmä ja kaikkien syrjintäperusteiden asettaminen samanlaisten oikeussuojakeinojen ja seuraamusten piiriin (EV 05/2003 vp). Yhdenvertaisuuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä eduskuntakäsittelyssä kiinnitettiin huomiota matalan kynnyksen oikeussuojakeinojen merkitykseen sekä uudistuksen jälkeenkäin säilyviin eroihin tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain mukaisten asioiden valvonnassa (TyVM 11/2014 vp, PeVL 31/2014 vp). Uudistuksen jälkeen tasa-arvovaltuutetulle on säädetty mahdollisuus edistää sovintoa, jonka yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voi vahvistaa.

Tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain valvonta on järjestetty osin eri tavoin. Tasa-arvolain noudattamista valvovat tasa-arvovaltuutettu ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta. Valvontajärjestelmä on kaksiportainen, eli vireillepano-oikeus lautakunnassa on ainoastaan tasa-arvovaltuutetulla ja työmarkkinakeskusjärjestöllä. Hyvitystä koskevat asiat käsitellään yleisissä tuomioistuimissa.

Yhdenvertaisuuslain noudattamista valvovat yhdenvertaisuusvaltuutettu ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta lukuun ottamatta työelämäasioita, joita valvovat työsuojeluviranomaiset. Syrjintää kokeneella ja yhdenvertaisuutta edistävällä yhteisöllä on suora vireillepano-oikeus yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa. Hyvitystä koskevat asiat käsitellään yleisissä tuomioistuimissa.

Tasa-arvolain mukaan viranomaisia koskeva sukupuolten tasa-arvon edistämisvelvoite ei sisällä velvollisuutta laatia suunnitelmaa. Yhdenvertaisuuden edistämiseksi viranomaisella on sen sijaan oltava suunnitelma. Lisäksi tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain viranomaisia koskeva hyvitysvelvoite on kattavuudeltaan jossain määrin erilainen.

Tavoitteet

Työryhmän työn tavoitteena on vahvistaa sukupuolten tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä viranomaistoiminnassa sekä parantaa syrjintää kokeneen oikeusturvaa.

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on eduskunnan kannanottojen, tasa-arvoselonteon ja sen väliraportin sekä lainvalmistelun taustaksi tehtyjen selvitysten pohjalta laatia ehdotukset tasa-arvolain osittaiseksi uudistamiseksi seuraavissa kysymyksissä:

- vireillepano-oikeuden laajentaminen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa tasa-arvolain osalta,
- mahdollisuus pyytää lausuntoa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalta,
- tasa-arvovaltuutetun mahdollisuus tulla kuulluksi oikeudenkäynnissä,
- viranomaisten (toiminnallinen) tasa-arvosuunnitelma, sekä
- hyvityksen mahdollisuus viranomaiselta.

Työryhmän työn kuluessa on kuultava työmarkkinakeskusjärjestöjä tasa-arvolain valvontaa koskevista uudistuksista.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Johtaja Tanja Auvinen, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Hallitussihteeri Terhi Tulkki, sosiaali- ja terveysministeriö

Neuvotteleva virkamies Yrsa Nyman, oikeusministeriö

Tasa-arvovaltuutettu Jukka Maarianvaara, tasa-arvovaltuutetun toimisto

Pääsihteeri Juhani Kortteinen, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta

Sihteeri:

Hallitussihteeri Johanna Hautakorpi, sosiaali- ja terveysministeriö

Työryhmä voi kuulla asiantuntijoita.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän työ tehdään virkatyönä ilman erillistä korvausta.

Työryhmän kulut maksetaan momentilta 33010101.

Perhe- ja peruspalveluministeri

Anuika Saarikko

Projektipäällikkö

Outi Viitamaa-Tervonen

JAKELU työryhmän jäsenet

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila
Erityisavustaja Niina Perälä
Erityisavustaja Kari Synberg

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko
Erityisavustaja Hanna-Maija Kause
Erityisavustaja Riikka Pirkkalainen

Kansliapäällikkö Päivi Sillanaukee
Osastopäällikkö Raimo Antila
Kirjaamo
Tasa-arvovoyksikkö
Hankeikkuna

